

EVALUATIE NIEUW PROSTITUTIEBELEID, gemeente Groningen.

1. Inleiding

Op 1 juni 2016 is het nieuwe prostitutiebeleid van de gemeente Groningen¹ in werking getreden. Daarin zijn een aantal nieuwe maatregelen opgenomen om een meer gerichte aanpak van de misstanden in de seksbranche mogelijk te maken en de positie van de sekswerkers te verbeteren. Het gaat daarbij met name om:

- een verplicht intakegeprek voor alle in de gemeente Groningen werkzame sekswerkers;
- vergroten van de verantwoordelijkheid van de exploitant door o.a. de verplichting een bedrijfsplan op te stellen;
- verhoging van de minimumleeftijd voor sekswerkers van 18 naar 21 jaar;
- maximale werktijden van 11 uur per etmaal;

Verder zijn, ten behoeve van een meer adequate aanpak van de illegale (thuis)prostitutie, in de beleidsnota uit 2016 de indicatoren voor vergunningplichtige thuisprostitutie vastgelegd.

Voor de nieuwe maatregelen gold een overgangsregeling van 28 weken, zodat de exploitanten en de sekswerkers voldoende tijd kregen om aan de nieuwe regelgeving te kunnen voldoen. Deze overgangstermijn liep af op 14 december 2016.

De vergunde branche in Groningen omvat 10 seksbedrijven in de Nieuwstad, verspreid over 42 panden met daarin 100 kamers. Daarnaast zijn er drie vergunde erotische massagesalons.

In deze notitie worden de resultaten gepresenteerd van de ervaringen met de nieuwe maatregelen en de naleving van de daaraan gerelateerde vergunningsvoorwaarden. Over de tippelzone wordt de raad afzonderlijk geïnformeerd.

2 Verplicht intakegesprek voor alle in Groningen werkzame sekswerkers

De verplichting tot het voeren van een intakegesprek alvorens in Groningen aan het werk te mogen geeft de gemeente een beter zicht op de in de prostitutiebranche werkzame personen en het biedt de mogelijkheid om informatie te verschaffen aan de sekswerkers. Daarnaast kan het gesprek een signaal mensenhandel opleveren en daardoor een barriere voor mensenhandel zijn.

In juni 2016 is een start gemaakt met de intakegesprekken. Sekswerkers die al in Groningen werkten voordat het nieuwe beleid van kracht werd, hadden tot 14 december 2016 de tijd om een bewijs van intake te verkrijgen.

De gesprekken worden uitgevoerd door een gemeentelijk toezichthouder prostitutie en een medewerker van de GGD. De sekswerker wordt in die gesprekken o.a. informatie verschaft over haar/zijn rechten en plichten, hygiëne en gezondheidszorg, veiligheid en de mogelijkheden voor uitstappen en hulpverlening. Verder worden de formele vereisten als leeftijd, identiteit, verblijfstitel en inschrijving bij de KvK gecontroleerd. Ook wordt gekeken

---

¹ Nota Prostitutie- en overige seksbedrijven, Gemeenteblad 20 mei 2016, nr. 63810

welke talen de sekswerker spreekt en of hij/zij zich daarmee kan redden in het werk en in Nederland. In voorkomende gevallen wordt gebruik gemaakt van een telefonische tolk. Er wordt naar aanleiding van het intakegesprek niets geregistreerd. Wel wordt aan de sekswerker een bewijs van intake (het pasje) verstrekt.

Aantal intakegesprekken juni 2016 t/m augustus 2017

Totaal aantal intakegesprekken (vergunde branche):	232 gesprekken
Totaal aantal pasjes (bewijzen van intake) aangemaakt:	228 pasjes
Totaal pasjes afgegeven:	206 pasjes
Pasjes (nog) niet opgehaald:	22 pasjes

Aan een vrouw die nog geen 21 jaar was is het bewijs van intake geweigerd. Verder kwam uit één gesprek een signaal mensenhandel naar voren.

Het is niet concreet aan te geven in hoeverre het verplichte intakegesprek als barrière voor mensenhandel functioneert. Verondersteld mag worden dat “de mensenhandelaar” zijn slachtoffer het intakegesprek liever niet wil laten voeren en er daarom voor kiest haar in een andere stad in de prostitutie te laten werken. Maar of dat echt de praktijk is, is niet aan te tonen.

In vier gevallen is op basis van het intakegesprek een zorgsignaal doorgegeven aan het prostitutie maatschappelijk werk.

Inmiddels voldoen alle in de vergunde branche werkzame sekswerkers aan het vereiste dat ze over een bewijs van intake moeten beschikken. Ze zijn nu ook allemaal op de hoogte van de mogelijkheden tot hulpverlening en de mogelijkheden om uit te stappen. Er zijn daardoor nu ook meer sekswerkers die gebruik maken van het prostitutie maatschappelijk werk. Sinds de invoering van het nieuwe beleid is er door 75 sekswerkers contact gezocht met het maatschappelijk werk (bovenop de reeds bestaande ca. 100 reguliere contacten).

Het voeren van intakegesprekken is nieuw voor alle betrokkenen. Maar de partijen die de gesprekken voeren en de ketenpartners daaromheen, ervaren de samenwerking als goed en de lijnen tussen de partijen zijn korter geworden. Men raakt steeds beter op elkaar ingespeeld, over en weer krijgt men meer kennis over elkaars taken en verantwoordelijkheden en de werkprocessen worden goed op elkaar afgestemd. Er is daarbij specifieke aandacht voor het signaleren van mensenhandel.

3. Vergroten van de verantwoordelijkheid van de exploitant - verplichting tot het hebben van een bedrijfsplan.

In het nieuwe beleid heeft de exploitant een grotere verantwoordelijkheid gekregen om misstanden te voorkomen. Hij/zij moet bij de vergunningaanvraag een door de gemeente goed te keuren bedrijfsplan overleggen. Daarin moet concreet beschreven staan welke maatregelen in het seksbedrijf worden getroffen op het gebied van o.a. hygiëne, gezondheid, veiligheid, werkomstandigheden sekswerkers, voorkoming stafbare feiten, enz. Ook moet in het bedrijfsplan aangegeven worden hoe vergunningsvoorwaarden als bijvoorbeeld de maximale werktijd van 11 uur gecontroleerd wordt in op welke wijze wordt voorzien in de fysieke aanwezigheid van de beheerder/exploitant.

Als leidraad voor de exploitanten is in een zgn. nadere regel bij de APVG concreet aangegeven wat er allemaal in het bedrijfsplan moet staan.

Na inwerkingtreding van het nieuwe beleid hadden de zittende exploitanten 28 weken de tijd om een bedrijfsplan in te dienen.

Aangezien het bedrijfsplan zowel voor de gemeente als voor de exploitanten een nieuw fenomeen was, is er nogal wat tijd geïnvesteerd om de exploitanten te adviseren over de (verbetering van de) inhoud van hun bedrijfsplan.

Alle seksbedrijven beschikken inmiddels over een goedgekeurd bedrijfsplan.

De gemeentelijk toezichthouders zullen hun aandacht nu meer kunnen gaan richten op de naleving van het eigen bedrijfsplan door de exploitant. Niet-naleving van het bedrijfsplan kan resulteren in intrekking van de vergunning.

De vergroting van de verantwoordelijkheid van de exploitant heeft ertoe geleid dat de exploitanten meer zijn gaan samenwerken. Om bijvoorbeeld te kunnen voldoen aan de vergunningsvoorwaarde dat de exploitant of beheerder altijd aanwezig moet zijn, heeft men een pool van beheerders/exploitanten gevormd die volgens een rooster toezicht houden in meerdere bedrijven. Ook is er gezamenlijk een systeem ontwikkeld om toezicht te kunnen op de maximale toegestane werktijd van 11 uur per etmaal (zie hierna onder 5).

4. Verhoging van de minimumleeftijd voor sekswerkers van 18 naar 21 jaar

De invoering van deze maatregel is geruisloos verlopen. Er worden in de vergunde branche geen sekswerkers meer aangetroffen die jonger zijn dan 21 jaar. Er heeft zich wel een jonge vrouw van 18 jaar gemeld voor een intakegesprek, maar aan haar is geen bewijs van intake verstrekt.

5. Maximale werktijd voor sekswerkers van 11 uur per etmaal

De invoering van een maximale werktijd van 11 uur per etmaal is ingevoerd omdat bekend is dat met name in uitbuitingssituaties sekswerkers soms gedwongen worden lang te werken, soms een etmaal achtereen of langer. De invoering van de maximale werktijd heeft veel inspanning gevraagd van de exploitanten en ook de gemeentelijk toezichthouders. De norm "maximaal 11 uur per etmaal" en de toepassing daarvan bleek namelijk veel extra uitleg te vragen.

De exploitanten dienen toe te zien op naleving van de 11-uur norm. Zij hebben daarvoor een elektronisch controlesysteem ontwikkeld, waarbij de uren gedurende welke een werkruimte door een sekswerker gebruikt wordt elektronisch gescand wordt en geregistreerd.

De gemeentelijk toezichthouders prostitutie controleren de naleving van de 11-uur norm aan de hand van de door de exploitanten bijgehouden registraties. De controle is arbeidsintensief en wordt daarom beperkt tot steekproeven. Bij de start van de nieuwe maatregel zijn een aantal overtredingen geconstateerd, maar de norm lijkt nu tamelijk goed te worden nageleefd. Extreem lange werktijden worden in de vergunde prostitutiebranche niet meer geconstateerd. Dit wordt ook bevestigd door de hulpverlening. Het merendeel van de sekswerkers werkt ook minder dan de toegestane 11 uur in een etmaal.

Verder laten medewerkers van de hulpverlening weten dat zij zien dat prostituees nu, naast hun werk, ook andere activiteiten ondernemen zoals bijvoorbeeld boodschappen doen en het leren van de Nederlandse taal. Toen er nog geen maximale werktijd van kracht was, hadden of namen ze daar de tijd niet voor.

De toezichthouders geven aan dat de 11-uur norm beter te handhaven zou zijn als het verboden zou zijn om de werkruimte te gebruiken als woon-/slaapruijme. Bij de ontwikkeling

van het nieuwe beleid is er echter heel bewust voor gekozen dat verbod niet in te voeren, omdat de sekswerkers daar tijdens de inspraakbijeenkomst grote bezwaren tegen hadden.

Omdat de maximale werktijd op 11 uur werd gesteld werd er rekening mee gehouden dat (een deel van) de exploitanten gebruik zouden gaan maken van de mogelijkheid om een werkruimte per etmaal aan twee sekswerkers te gaan verhuren. Daarmee zou het wonen en slapen op de werkruimten vanzelf beëindigd zijn. Deze verwachting is tot op heden echter nauwelijks uitgekomen. In het merendeel van de gevallen huurt een prostituee de werkruimte nog steeds per week en gebruikt zij de werkruimte ook om te wonen en te slapen. De door de sekswerkers te betalen huur voor de werkruimte is daarom ook niet gedaald.

Door één exploitant is een bezwaarschrift ingediend tegen de maximale werktijd van 11 uur per etmaal. De procedure daarover loopt nog. Mocht de uitkomst daarvan zijn dat de maximale werktijd van 11 uur per etmaal geen aan de vergunning gekoppelde voorwaarde mag zijn, dan zal nader bekeken moeten worden welke wijzigingen daarin aangebracht kunnen/moeten worden.

6. Ervaringen van de sekswerkers in de vergunde branche – vorming Klankbordgroep

Alle sekswerkers van de Nieuwstad waren uitgenodigd voor een overleg met de gemeente over het prostitutiebeleid. Dat overleg heeft 19 september jl., in aanwezigheid van een tolk en een vertegenwoordiger van de hulpverlening, plaats gevonden. 23 sekswerkers hadden de uitnodiging geaccepteerd.

Er was veel kritiek op de maximale werktijd van 11 uur. De vrouwen vinden het onzin dat de burgemeester bepaalt hoeveel ze mogen werken. Het toezicht op de 11 uur door de exploitant/beheerder (tikken tegen het raam) vinden ze ook vervelend. Het werk is volgens hen stressvoller geworden door de 11 uur en ze geven aan minder inkomsten te hebben. De aanwezige vertegenwoordiger van de hulpverlening gaf na de bijeenkomst aan verbaasd en geschrokken te zijn van de soms felle kritiek op de 11 uur. In het 1:1 contact dat zij met de vrouwen heeft is er voor het merendeel weinig kritiek op. De vraag is dan ook of de meningen die tijdens de bijeenkomst (door een aantal vrouwen) naar voren werden gebracht wel representatief zijn voor de hele groep.

Er is die avond nog weer uitgelegd waarom de vrouwen een intakegesprek moeten voeren, waarom ze een bewijs van intake krijgen en dat er niets geregistreerd wordt. Een aantal vrouwen bleef echter volhouden zeker te weten dat er wel gegevens van hen geregistreerd worden. Maar het merendeel liet uiteindelijk weten wel de positieve aspecten van het intakegesprek te zien en bevestigen dat ze informatie hebben gekregen over de regels en gezondheid. Toch vinden sommigen het pasje wel een beetje stigmatiserend.

Er was ook veel kritiek op de aanwezigheid van camera's in de Nieuwstad. Volgens de vrouwen komen er daardoor minder klanten. Die camera's zijn echter niet van de gemeente, maar van een exploitant. Deze is er door de gemeente al wel op gewezen dat de camera's de openbare ruimte niet in beeld mogen brengen.

Er is de vrouwen gevraagd wat ze ervan zouden vinden indien er in Groningen, net als in Amsterdam, een sluitingstijd zou komen. Daar waren ze fel op tegen. In Amsterdam kon dat volgens hen wel, omdat klanten daar veel meer betalen.

Pratende over Amsterdam is de vrouwen ook gevraagd wat ze ervan zouden vinden als de gemeente Groningen het mogelijk zou maken dat ze zelf een seksbedrijf zouden kunnen gaan

exploiteren. Dat willen ze pertinent niet. Veel van hen gaat regelmatig een paar weken terug naar hun thuisland. Dat kan niet als ze een eigen bedrijf zouden hebben.

Er zijn 4 vrouwen bereid gevonden om, namens alle prostituees, deel te nemen aan de Klankbordgroep Prostitutie. De klankbordgroep zal door de gemeente minimaal tweemaal per jaar bijeengeroepen worden om te praten over het prostitutiebeleid. In dat verband zullen ook eventuele beleidswijzigingen, voorafgaand aan de gemeentelijke besluitvorming, eerst aan de klankbordgroep worden voorgelegd.

7. Niet-vergunde prostitutie/thuisprostitutie

De thuisprostitutie/niet-vergunde prostitutie is vaak onzichtbaar voor de buitenwereld. Mede omdat het zich daardoor onttrekt aan het reguliere toezicht is er een groot risico dat er zich misstanden zoals uitbuiting, mensenhandel, onhygiënische werkomstandigheden en onveiligheid voordoen.

In het nieuwe beleid zijn indicatoren opgenomen op basis waarvan kan worden vastgesteld of er sprake is vergunningplichtige (thuis)prostitutie. Het gaat dan om aspecten als aanloop van klanten, meerdere prostituees in een woning, prostituee woont niet op het adres, adverteren, enz. Op basis van deze indicatoren, met name de advertenties op diverse websites, kan onderzoek gedaan worden in de woningen die achter de telefoonnummers in de advertenties schuilgaan. De prostitutie in die woningen is in beginsel allemaal bedrijfsmatig en dus vergunningplichtig.

De extra capaciteit die aan de afdeling Vergunningverlening, Toezicht en Handhaving (VTH) is toegekend voor de aanpak van niet-vergunde prostitutie/thuisprostitutie wordt daar ook volledig aan besteed.

Een effect dat werd verwacht van een strenger beleid voor de vergunde branche, was een verschuiving naar de illegaliteit. Er is echter geen sprake van toegenomen leegstand in de Nieuwstad, dus blijkt het nog steeds werkbaar aldaar. Wel zijn er sekswerkers die op meerdere locaties werkzaam zijn, bijvoorbeeld zowel in de Nieuwstad als thuis of in de Nieuwstad en op de tippelzone. Er zijn echter geen aanwijzingen dat dat een samenhang heeft met een uitbuitingssituatie waarbij de prostituee gedwongen wordt om na de toegestane 11 uur in de vergunde branche de werkzaamheden elders voort te zetten. Het kunnen ook situaties zijn waarbij vaste klanten van een prostituee in de vergunde branche haar thuis gaan bezoeken. Als voor die mogelijkheid geen reclame gemaakt wordt, is het geen vergunningplichtige thuisprostitutie.

Bij aangetroffen situaties van vergunningplichtige thuisprostitutie wordt nu bestuursrechtelijk opgetreden en kan sluiting van de woning volgen. Soms gaat het in een illegale thuisprostitutiezaak om een “zorgbehoevende”, waarbij het meer in de rede ligt om de zorgpartners in te schakelen in plaats van de handhaving door te zetten. In die gevallen wordt gemotiveerd van het handhavingsprotocol afgeweken.

Er dient nog nader bekeken te worden of het wenselijk en zinvol is om de bestuursrechtelijke aanpak aan te vullen met een strafrechtelijke aanpak. Er wordt nu namelijk geen strafrechtelijk proces-verbaal opgemaakt tegen “de exploitant” van het illegale bedrijf (= veelal de sekswerker zelf).

De strafrechtelijke opvolging bij signalen mensenhandel in de illegale thuisprostitutie is wel georganiseerd.

Er is nog geen gebruik gemaakt van de mogelijkheid om strafrechtelijk proces-verbaal op te maken tegen een klant van een sekswerker in een illegaal seksbedrijf. Het kan zich namelijk ook nauwelijks voordoen dat er bij het aantreffen van een illegaal seksbedrijf (nog) een klant aanwezig is. De gemeentelijk toezichthouders maken namelijk zelf afspraken als "klant". Een voorgaande echte klant zal dan niet meer aanwezig zijn.

Omdat de adressen niet op voorhand bekend zijn is 'posten' lastig. Achteraf, als het adres eenmaal bekend is, zou dat wel kunnen. Maar het is zeer arbeidsintensief en nog niet toegepast. Daarnaast is het bewijstechnisch lastig om van een aanbellende of vertrekkende man te bewijzen dat hij tegen betaling seks heeft gehad.

Sinds de invoering van het beleid is gemiddeld elke week een controle thuisprostitutie uitgevoerd. De situaties waarbij het tot een daadwerkelijk huisbezoek komt leveren illegale situaties op, waarbij een onderscheid in drie categorieën te maken is: de mensen die bewust kiezen voor (bij)verdienen als prostituee buiten de vergunde branche, de mensen die gedwongen door privéomstandigheden (vaak financiële nood) geen andere mogelijkheden zien dan prostitutieactiviteiten en de derde categorie betreft de situaties met signalen van uitbuiting/mensenhandel. De laatste categorie is aanmerkelijk kleiner dan de eerste twee.

Feit blijft dat door de mogelijkheden van internet en de beschikbaarheid van losse adressen, het aanbieden van prostitutiediensten laagdrempelig blijft. Toezicht en controle zal dat aanbod niet substantieel verlagen. Maar met de inzet van de mogelijkheden van internet kunnen de toezichthouders wel steeds beter inzicht in de omvang van de thuisprostitutie in de stad krijgen. In de praktijk wordt het toezicht gestart naar aanleiding van internetonderzoek, overlastmeldingen, MMA - meldingen (MMA = Meld Misdaad Anoniem) over uitbuiting en signalen van uitkeringsfraude.

Om de signalen over mensenhandel en uitbuiting beter in kaart te kunnen brengen is er een pilot gestart in samenwerking met een IT-bedrijf. Via een speciaal programma worden de diverse internetsites waarin personen zich aanbieden voor seksuele diensten tegen betaling gescrold. 2017 is een pilotjaar waarin de gemeentelijk toezichthouders en het IT-bedrijf gezamenlijk komen tot een goed werkend programma.

Het signaleren van trends binnen de aangeboden prostitutie op internet komen sneller naar voren. Er wordt naar gestreefd om real-time te kunnen scrollen. Samen met het bedrijf is een tool ontwikkeld die een risicoscore aangeeft voor signalen van mensenhandel. Uit het totale aanbod van prostitutie op internet kan aldus gericht naar relevante casussen worden gezocht. De resultaten die worden gerealiseerd, worden gebruikt om het proces te optimaliseren.

8. Resultaten toezicht en handhaving

Er wordt door de gemeentelijk toezichthouders regulier toezicht gehouden in de Nieuwstad. Van 1 januari 2017 tot 1 september 2017 zijn 129 controles uitgevoerd. Dat resulteerde in de volgende bevindingen:

- 12 gevallen van overtreding van de inrichtingseisen, die veelal na waarschuwing, door de betrokken exploitanten zijn opgelost.
- 11 overschrijdingen van de maximale werktijd van 11 uur per etmaal. Hiervoor is, cf. handhavingsprotocol, een bestuursrechtelijke waarschuwing gegeven.
- het niet beschikbaar zijn van de bedrijfsadministratie. Daar is een bestuursrechtelijke waarschuwing voor gegeven.

- 1x exploitatie zonder vergunning en voorzetting daarvan na waarschuwing. Dit heeft geresulteerd in een tijdelijke sluiting van het betreffende seksbedrijf (3 panden). Inmiddels zijn voor deze panden vergunningen verleend aan nieuwe exploitanten.
- Geconstateerde situaties van illegale thuisprostitutie: 31. Geen van de gevallen heeft geresulteerd in sluiting van de woning. In twee gevallen is de hulpverlening ingeschakeld en is afgezien van handhavingsacties. In de overige gevallen zijn, na een bestuursrechtelijke waarschuwing, de prostitutieactiviteiten beëindigd. In 9 van de 31 gevallen is een signaal mensenhandel gemeld aan de ketenregisseur mensenhandel en de politie.
- Er zijn geen onderzoeken mensenhandel geweest in de vergunde branche en er zijn ook geen signalen mensenhandel ontvangen betreffende de vergunde branche.

Verder is aan drie exploitanten de vergunning geweigerd omdat naar het oordeel van de burgemeester de eigenaren van de panden als exploitant dienen te worden aangemerkt. Het betreft situaties waarbij, op basis van de huurcontracten tussen exploitant en pandeigenaar, het overgrote deel van de huuropbrengsten van de kamers naar de eigenaren gaat. Eén exploitant heeft zich daarbij neergelegd en in die zaak heeft de eigenaar zelf de vergunning aangevraagd. Die is inmiddels ook verleend. In de andere twee zaken is bezwaar ingediend tegen de weigering. In afwachting van de uitkomsten van de bezwaarprocedures mag de exploitatie worden voortgezet.

9. Regeerakkoord 2017

In het Regeerakkoord 2017 is vastgelegd dat het wetsvoorstel Regulering prostitutie (WRP) wordt aangepast. De lokale intakegesprekken (Groningen is tot nu toe de enige gemeente met een verplichte intake) zullen opgenomen worden in het wetsvoorstel en daardoor een wettelijke grondslag krijgen.

Verder zal het wetsvoorstel zodanig worden aangepast dat voor alle vormen van bedrijfsmatige seksuele dienstverlening, ook als het zelfstandig werkende prostituees betreft, een vergunning vereist is. In het oorspronkelijke wetsvoorstel was de vergunningplicht voor thuisprostitutie, na behandeling in de Tweede Kamer, namelijk geschrapt. En zonder vergunningplicht zouden de gemeentelijk toezichthouders niet langer bevoegd zijn om in het kader van hun onderzoek woningen te betreden. De hiervoor beschreven aanpak van de illegale thuisprostitutie zou dan niet meer mogelijk zijn. Het in het Regeerakkoord aangekondigde voornemen tot aanpassing van het wetsvoorstel maakt dat de aanpak van thuisprostitutie wel kan worden voortgezet. In afwachting van de inwerkingtreding van een aangepast WRP blijven de indicatoren zoals die zijn vastgelegd in het gemeentelijk beleid bepalend voor de vraag of het om vergunningplichtige (thuis)prostitutie gaat.

10. Toppelzone

In voormelde beleidsnotitie “Prostitutie- en overige seksbedrijven” (zie noot 1) wordt aangekondigd dat het college de toppelzone op termijn zou willen sluiten. Het college is van oordeel dat met voortzetting van de toppelzone de zeer schrijnende situaties waarin het merendeel van de prostituees zich bevinden in stand wordt gehouden, terwijl er veel meer ingezet zou moeten worden op het beëindigen daarvan.

Het voornemen tot sluiting is inmiddels nader geconcretiseerd. Samen met de hulpverleningsorganisaties is een plan van aanpak voor de afbouw van de toppelzone

opgesteld. Het plan van aanpak is vastgesteld door het college op 18 juli 2017 en is besproken met de raadscommissie op 13 september 2017. De persoonsgerichte aanpak staat centraal (maatwerk), iedere prostituee die nu op de tippelzone werkzaam is heeft een casemanager toegewezen gekregen. De casemanager en prostituee hebben een plan op maat gemaakt. Het plan op maat richt zich in ieder geval op wonen, werk, financiën en verslaving (indien van toepassing). Het plan moet in principe leiden tot "uitstappen", hiervoor zijn trajecten beschikbaar via Terwille of VNN.

De nieuwe instroom van prostituees is beëindigd per 1 juli 2017. In artikel 3.13 van de APVG is vastgelegd dat prostituees verplicht zijn, als zij aan het werk willen in de gemeente Groningen, over een bewijs van intake te beschikken. Die verplichting geldt ook voor de prostituees die op de tippelzone werken. Bij collegebesluit van 20 juni 2017 is bepaald dat er per 1 juli 2017 geen nieuwe bewijzen van intake meer worden verstrekt. Dit betekent dat instroom van prostituees in de tippelzone niet langer meer mogelijk is.

Er zijn tot 1 juli 2017 in totaal 29 intakegesprekken gevoerd met vrouwen die op de tippelzone werken. Er zijn 28 bewijzen van intake verstrekt.

Aan vrouwen die zich na 1 juli 2017 nog melden voor een intakegesprek is geen bewijs van intake meer verstrekt. Zij worden echter wel gekoppeld aan een casemanager, maar zij mogen niet werken op de tippelzone. Ook met deze vrouwen wordt gezamenlijk gewerkt aan een plan op maat, een voorwaarde hiervoor is dat de vrouwen afkomstig zijn uit de regio. Vrouwen uit het buitenland worden overgedragen aan de coordinator mensenhandel.

Daarnaast is de openingstijd van de tippelzone gewijzigd van 19:00 - 02:00 uur naar 19:00 - 01:00 uur, hierdoor is er meer capaciteit beschikbaar voor zorg.

Medio november 2017 wordt er een actuele stand van zaken met betrekking tot de voortgang van het plan van aanpak verzonden aan de gemeenteraad.

11. Conclusies

Geconcludeerd kan worden dat de nieuwe maatregelen redelijk soepel ingevoerd zijn in de prostitutiebranche in de gemeente Groningen.

Verplichte intake: de gemeente heeft nu een goed overzicht van alle in de vergunde branche werkzame sekswerkers en de voorlichting aan de sekswerkers verloopt beter. Verder wordt er door de sekswerkers vaker een beroep gedaan het prostitutie maatschappelijk werk.

Bedrijfsplannen: alle seksbedrijven beschikken over een goedgekeurd bedrijfsplan

Verhoging van de minimumleeftijd van sekswerkers naar 21 jaar: er worden sinds de invoering van deze leeftijdsverhoging in de vergunde branche geen sekswerkers jonger dan 21 jaar aangetroffen.

Maximale werktijd van 11 uur per etmaal: deze maatregel heeft enige aanloopproblemen gekend, maar het gaat nu goed. Er worden geen extreem lange werktijden meer gesignaleerd en de termijn van 11 uur wordt niet of nauwelijks overschreden.

11. Aanbevelingen

- De ingevoerde maximale werktijd van 11 uur per etmaal geeft nog menigmaal aanleiding voor discussie. De gemeentelijk toezichthouders geven aan dat de controle erg arbeidsintensief is en de sekswerkers geven aan dat ze er "niet blij" mee zijn.

Daarom wordt aanbevolen nader onderzoek te doen naar de vraag of er andere, beter te handhaven, mogelijkheden zijn om te waarborgen dat er geen extreem lange werktijden gemaakt worden. Daarbij zou bijvoorbeeld gedacht kunnen worden aan het invoeren van sluitingstijden voor de seksbedrijven. Daarvan is in de beleidsvoorstellen uit 2016 nadrukkelijk afgezien, omdat verwacht werd dat een deel van de exploitanten gebruik zou gaan maken van de mogelijkheid om een werkruimte per etmaal aan achtereenvolgens twee sekswerkers te verhuren. Invoeren van een sluitingstijd zou dan tegen de belangen van de exploitant ingaan. Maar inmiddels heeft de praktijk aangetoond dat het merendeel van de exploitanten helemaal geen gebruik maakt van de mogelijkheid om verspreid over een etmaal aan meerdere sekswerkers te verhuren. En daarmee komt invoering van een sluitingstijd meer in beeld als een mogelijk alternatief voor de maximale werktijd van 11 uur per etmaal.

- Controle thuisprostitutie moet een prioriteit blijven. Het gebruik en de verdere ontwikkeling van het webscrolprogramma biedt de mogelijkheid om de handhavingscapaciteit daarop gericht in te zetten.